

מסורת הש"ס

- (א) [גמריה לב, ט] (ו) יומא פה, ע"ש, (ז) א] [נמוסין ח, ח];
- (ב) יבמות ס: ע"ש, (ג) ועי' רש"י גטין לד: ד"ה ואלהא וה"ר' גמריה מ: ד"ה איתמר, ע"ש;
- (ד) דקרא חסד, ומנין, (ה) [קדושין מט: א], (ו) [יבמה ט, ח] [ניחושא ח, ט] ויקרא טו, כו;

הגהות הב"ח

- (א) גב' שמדון כהדוקין, כ"ז ע"י בעירובין דף מה ע"ש;
- (ב) רש"י ד"ה ומנין וכו' כמנסה ותאניבם ויחמיט;
- (ג) ד"ה אין אל וכו' משני (בבבס) מו"מ וי"ב ס"א בתורה;

לעני רש"י

- שייני"ש, מוגלה, בורמבאל"ן [בר"ן מלבי"ם], חזקת;

מוסף רש"י

סימן לעבירה הדרוקן, פניה של עברי עבירה מוריקין (יבמות טו), סימן לגסות הרחב עניות, עניות דמורה, דלניה נוסה על גבי הכות, למתן נסותו אין משמש כל כנס ואין מחסר על שמועמו (קדושין סס).

דאכלן ולא עבדן. ונמלא שגחלות את צעליהן ועוד מתוך שלמומדות זמאכל וזמסתה גורמות לצעלים לגזול: **ופסיב.** זההיא פרשה זנזואת עמוס הכיתי אתכם בשדפון וסיפיה דקרא כרמיכס (ו) ויחמיכס יאכל הגזס וכמיז ציואל יתר הגזס דמשמע שהגזס אינו אלא מחלת מכה ואחריה צאים ארבה וחסיל אלמא גוצאי עולה צעון גול וכיון למיני גוצאי עולין רעב הוה וכיון דהרעב הוה כמיז צישעיה ויגזור על ימינן ורעב וגו' וסיפיה דקרא איש צשר זרועו יאכלו: **עניו דידן.** שמהרין הדיינין לדונו ולא לשם שמים אלא לאחר שהוצרכר להן הדין משהין אומו: **עווס דידן.** שלא היו מתוויין אותו מוודין: **קלקול רכין** ונתקלקל מאליו: **חרב וביזה רבה כו'.** דכמיז נקס צרית ואין צרית אלא תורה דכמיז אס לא צריתי יומס וליניה (ו) והגית צו יומס וללהי (ה) וכמיז חרב ועל ידי חרב דהיינו משלחת גירוי מלחמה הצביה צאה וכמיז ושלחתי דבר הרי דבר וכמיז צצברי לכס מטנה לחס הרי צנורת וכמיז צסוף כל הקללות יען וציען במשפטי מאלס הרי עניו וציוות וקלקול צכלל: **שצועת שוא.** כל המשנה את הידוע כגון על האיש שהוא אשה. שצועת שקר שאין צדאמו ניכרת ומאמין שקר לצריות: **והדריכס משוסומיין.** מאין עובד: **אלא צאלה.** ויש צמשמע צין שוא צין שקר וכמיז שצועת שקר וחללת שצועת וצחילול שס כמיז חילול וגמריין משצועה: **חילול חסד.** אדם גדול צצני אדם למדיס הימנו ואינו נוהר צמעשיו נמלאו הקטנים מוולגין צמורה על דוד ואומריס זהו מצין שאין ממש צמורה וצמלות ונמלא השס מתחלל נעשה צצרו חולין: **אין אני שוכן.** חורבן הצית צמשמע שאין משכני (א) בבבס: **כי אס כל הסועצות.** צפרשת עריות כמיז: **ונחסי אס פגריכס על פגרי גלוניכס.** דהיינו ע"ו וכמיז צצריה ואתכס אזרה צגריס וכמיז (ב) ושמונו עליה אויביכס היוצנים צה הרי שסס גולין ואויביכס יושצין צמקומון: **צצסוסייה.** שמיטיין: **ואסס צארץ אויביכס.** ולעיל מנייה כמיז ושמונו עליה אויביכס: **לא ישמה.** הרי צרות וגזירות ואת יתומיו ואת אלמנותיו לא ירחס הרי צועקין ואינס נענין צעון מה כי כלו חנף ומרע וכל פה דובר צצלה. ועוד ידו נטויה לשון ועד כל שנותיו של אדם שסן ע' שנה יד הדין נטויה עליו לצטל זכותיו צעון ז' סהל יודעין כו'. ולא הוצרך לאדם לפרש למה נכנסה והמנצל פיו צכך אפילו כו': **שוחה עמוקה.** מוכנת לפי זרות למי שפיו וזה: **ועוס ה' יפול סס.** זעס של הקצ"ה הוא שורה סס אלל פי זרות. היושב אללו ושומע קרוי ועומו של הקצ"ה: **הממרק עצמו.** מפנה לבו לכך. ממרק עצמו משאר עסקיס להסתפק צעציות: **סמרוק צצע.** הממרק צצע: **הדרוקן.** חולי הוא: **של עצירה עצה.** הצאה צצביל עצירה עצה. צצרו מתקשה ועצ ונפוח צעצוי: **ספוח.** שייני"ש נפוח עורו על צצרו ומינס צינתייס ונראה כוכוכית ורך מתוכו: **דק.** צצרו דק וכחוש: **מי מפיס.** מי מטיל גורל להצנין ולהודיע שאינו של עצירה עכשיו יאמרו עלי שעצמתי על דת ואין הכל יודעין צג' סימינס שאמרונו ופעמיס שמשנתין: **ידענא צייה.** שמתמת רעב צא לו ואין כריך לחסדו: **והא רצא דאמר.** כלומר למה חס צו והא לא הרעבי את עצמו מדקאמר ידענא צייה צנמני מכלל דהמרעבי עצמו רע בעניו. ואי משוס שהיה משהה נקציו ואמריין צצכורות (דף מד:): **לואיה רבה הדרוקן רבה שעל שהיית נקציס הוא צא: הא איהו אמר נפישו קעיילי קדר.** רציס הרוגי נקציס ממומי הדרוקן של רעב. קדר לשון קדרה על סס שסוף קדרה: **דאנסי ליה צצנן צעדיניה.** התלמדיס הקצועיס להס עת לפניו אונסין אותו להסחות נקציו: **סימן צנמלא"ן.** **עניו.** צפרק האיש מקדס (קדושין דף מט:): **מפרס מאי עניות עניות דמורה: אסכרה.** חולי המתחיל צצמעיס וגומר צצרון הנקרא **בוסמלא"ן.**

במה מדליקין פרק שני שבת

לג.

תורה אור השלם

- 1 הביתי אתכם בשדפון ובירוקן תרבות גנותיכם וכרמיכם ותאניבם ויחמיכס יאכל הגזס ולא שבמם עדי נאם וי: נמוס ד ט
- 2 יתר תארבה אבל תארבה ויתר תארבה אבל תולק ויתר תולק אבל תחטיל: יאל א ד
- 3 יגזור על ימינך ורעב ויאכל על שמאלו ולא שבעו איש בשר ורעי יאכלו: ישעיהו ט ט
- 4 והבאתי עליכם חרב נקמת נקם ברית ונאספתם אל עריכם ושלחתי דבר בחותככם ונתמס ביד אויבי: ויקרא כו כה
- 5 מה אמר יי אס לא בריתי יומס וקללה חקות שמיס וארץ לא שמת: ירמיהו לג כה
- 6 בשבירי לבם מטה לחם ואפו עשר נשים לחמכם בתנור אחד והשיבו לחמכם במשקל ואכלתם ולא תשבעו: ויקרא כו כו
- 7 והארץ תעב מזה ותרוץ את שבתיה קהשעה מזה ומן יצרו את עינם יען וביען במשפטי מאסו ואת חקתי וגעלה נפשם: ויקרא כו כג
- 8 ואם באלה לא תוסרו לי והלכתם עמי קרי: ויקרא כו כג
- 9 והשלחתי כבס את חית השדה וצבאלה אתכם והצריתיה את בהמתכם והמעושה אתכם ותשמו דרכיכם: ויקרא כו כב
- 10 ולא תשבעו בשמי לשקר ותללת את שם אלהיך אני יי: ויקרא יט יב
- 11 ולא תחללו את שם קדשי ונקשתי בתוך בני ישראל אני יי מקדשכם: ויקרא כו כב
- 12 והשמרתם את השבת פי קדש הוא לכם מחלליה מות יומת כי כל העשה בה מלאכה וצריתה תפס ותואו מקרב עמיה: שמת לא יד
- 13 ולא תחניפו את הארץ אשר אתם בה כי הדם הוא וינזפו את הארץ ולא ירץ לא יכפר לדם אשר שפך בה כי אם בדם שפכו: במדבר לה לג
- 14 כי את כל התועבת האל עשו אנשי הארץ אשר לפניכם ותטמו את הארץ: ויקרא יח כו
- 15 ותטמו את הארץ ואת עמיה ואת הארץ ואת יושביה: ויקרא יח כה
- 16 ולא תקיא הארץ אתכם בטמאים ואתם כבאשר קאה את הדם אשר לפניכם: ויקרא יח כה
- 17 והשמדתיה את מנתיכם ודברתי את חמניכם ותחתי את פגריכם על געלה נפשי ויקרא כו ל
- 18 ותחתי את עריכם חרבה והשפתי את מקדשיכם ולא אריה ברית ביהוה: ויקרא כו לא
- 19 ואתם אורה בגוים ותיקיתי אתרביכם חרב ודמה ארבעם שקמה ועריכם יהיו חרבה: ויקרא כו לג
- 20 אז תרצה הארץ את שבתיה כל ימי השקמה ואתם בארץ אויביכם ואתם בארץ אויביכם כי כלו חנף ומרע וכל פה דובר נבלה ככל זאת לא שב אפו ועוד ידו נטויה מאי (ו) ועוד ידו נטויה א"ר חנן בר רבא הכל יודעין למה נכנסה לחופה אלא כל המנבל פיו אפי' חותמין עליו גזר דין של שבעים שנה לטובה הפוכין עליו לרעה אמר רבה בר שילא אמר רב חסדא כל המנבל את פיו מעמיקין לו גיהנם שנאמר (ו) שוחה עמוקה פי זרות רב נחמן בר יצחק אמר אף שומע ושורת שנאמר (ז) ועום ה' יפול שם אמר רב אושעיא כל הממרק עצמו לעבירה חבורות ופצעין ויצאין בו שנאמר (ח) חבורות פצע תמרוק ברע ולא עוד אלא שגדון בהדרוקן (ט) שנאמר (י) ומכות חדרי במן אמר רב נחמן בר יצחק (יא) סימן לעבירה הדרוקן ת"ר ג' מיני הדרוקן הן של עבירה עבה ושל רעב תפוח ושל כשפים דק שמואל הקטן חש ביה אמר רבש"ע מי מפיס איתסי אביי חש ביה אמר רבא ידענא ביה (ב) בנחמני דמכפין נפשיה רבא חש ביה והא רבא הוא דאמר נפישו קטיילי קדר מנפחיה כפן שאני רבא דאנסי ליה רבנן בעידיניה בעל כורחיה ת"ר ד' סימנין הן סימן לעבירה הדרוקן סימן לשנאת חנם ירקון סימן (ג) לגסות הרוח עניות סימן ללה"ר אסכרה ת"ר אסכרה באה לעולם על

תשבת הארץ ודקת את שבתיה: ויקרא כו לר 21 כל ימי השקמה תשבת את אשר לא שבתה בשבתים: שבתכם עליה: ויקרא כו לה 22 על פי כל בחרין לא ישמח אדני ואת יחמי ואת אלמנותיו לא ירעם כי כלו חנף ומרע וכל פה דובר נבלה ככל זאת לא שב אפו ועוד ידו נטויה ישעיהו ט טו 23 שוחה עמוקה פי זרות זעום וי יפל שם: משלי כו די 24 תברות פצע תמרוק ברע וממות חרדי כטון: משלי כ ל